I EL TEATRE

MUSIC-HALL

Harry Fleming i la seva troupe

Actua aquests dies al teatre Circ Barcelonès, com espectacle extraordinari, la troupe de blancs i negres que comana el ballarí Harry Fleming. El reclam és enlluernador. Ofereix dues hores a Nova York, amb el concurs del «millor ballarí del món».

Sense aqueixa propaganda, l'espectacle d'Harry Fleming resultaria discret. Harry Fleming és, evidentment, un bon ballarí, però no arriba, ni de bon tros, a altres que hem vist i aplaudit ací. Queda molt elegant i molt senyor, però en les seves danses hi manca l'intenció d'un Harry Wills, la força còmica d'un Louis Douglas, la fantasia d'un Clarel. De totes maneres, el preferim ballant que dirigint l'orquestra. Com a director, Harry Fleming no ens fa gens el pes. Billy Arnolds, al qual hem aplaudit tota una setmana al restaurant francès dels Ambassadeurs, pot donar-li'n tres i mig a acabar a quatre.

L'orquestra tampoc és res de l'altre món. Les de negres que hi havia darrerament al Principal Palace i a l'Edén, són molt millors. La de l'Excelsior, també. El metall de l'orquestra d'Harry Fleming és estrident, sense dolçor. Es tracta, per damunt de tot,

HARRY FLEMING

de músics hàbils, res més que hàbils, que no han copsat prou bé el sentit del jazz.

Miss Florence Miller vol harmonitzar el ball modern amb els passos de ball clàssic. Ho aconsegueix, però no dóna a les seves danses cap gràcia. És una ballarina freda i acadèmica. Recordem, del mateix gènere, a Jane Dietrick, que vegerem fa uns dos anys a l'Edén; en aqueixa ballarina, el charleston i el fox-trot adquirien tot l'encant d'una gavota.

En la troupe d'Harry Fleming hi figuren, també, «Les loups», dos guitarristes hawaians que hauríem escoltat amb més gust en un altre repertori; un comediant, Bob Wolly, pianista de l'orquestra, que té moments bons i divertits; la parella Lily and Chester, que no fa cap nova aportació i en la qual contrasta la flexibilitat del ballarí amb la poca vivor de la dona, i una altra parella, Dora Kasan & Nester, que se n'emporta, amb unes paròdies, admirables, l'aplaudiment més nodrit i més merescut de la vetllada.

Els nous números de l'Olympia

El programa de l'Olympia ha estat renovat. Els nous números no constitueixen, però, cap reforç important. Són números d'omplir el cartell.

Els més importants són John et Alex Bros, uns gimnastes en els exercicis dels quals hi ha certa modernitat i distinció i que mai se'ls veu encarcarats, i el ximpanzé Tarzan, que executa un treball força divertit i gens mecànic, en el qual s'endevina més aviat la intelligència de l'animal que la paciència del dressador.

Hi ha, encara, a l'Olympia, entre els nous números, el modelador còmic Bel Argay; els barristes Harrings, i l'alambrista O'Connor, que imita molt, sense igualar-lo, a Robledillo.

La revista del Còmic

En lloc d'anar endavant, En Sugrañes dóna passos enrera. *She-She* significa, en efecte, un gran retrocés en la carrera diguem-ne artística del director del Còmic. Fins ara, les seves revistes, d'un bon gust gairebé sempre dubtós, miraven a París i estaven inspirades en les produccions dels grans music-halls de la capital francesa. Però l'estrenada el dissabte sembla muntada per En Velasco i procedent de Madrid.

En un quadro català apareixen un bé de Déu de noies amb trajo típic de la nostra terra a tocar una sardana... amb concertina! Més tard, aqueixes mateixes noies surten amb mantons de Manila i barrets cordobesos — encara! a esvalotar el galliner amb els «olés», etc., etc.

Tot això va relligat amb un diàleg insípid que sostenen, a través dels diferents quadros, un anglès, un guarda de la porra i un andalús, com en les revistes de vint anys enrera, amb la sola diferència que aleshores el guarda era un municipal. I amb una música carrinclona, de platets i bombo, d'escombriaire que ho arreplega tot, que us la repeteixen fins a deixar-vos *grogy* a la butaca.

Hi ha en *She-She* tres dones excellents: Enriqueta Pereda, Roser Rodrigo i Lydia Francis, i el còmic més dolent que hem vist en nostra vida: Pepe Viñas.

JOAN TOMAS

DES DE MADRID

El Congrés d'Autors Teatrals

Te raó En Bagaria. No ens podem pas queixar per manca de Congressos. Tot Madrid és Congrés en aquests moments. Ha estat dificilíssim trobar estatge per a tots els que actualment es celebren.

Si gairebé ens hem quedat sense Exposició — sort de la Canina!—, en canvi anem grassos en afers d'assemblees.

Això és un vaitot de discursos i excursions, que són les dues activitats característiques dels Congressos.

Hem tingut el Congrés nacional de llevadores que, naturalment, havia d'ésser previ i com que tot ha anat bé, ara es descabdellen normalment i amb tota felicitat el IV Congrés de la Federació Internacional de Societats d'Autors i Compositors i el de l'Associació pro Societat de Nacions.

Si el Dr. Asuero, amb les seves curacions, no hagués vingut a empallidir tota la resta de l'actualitat, aquests dos Congressos haurien assolit un gran èxit. Ara com ara s'acontenten, davant l'opinió pública, amb un considerable *succés d'estime*. Nosaltres ja sabíem que el món era així.

L'avinentesa d'aquests dos Congressos ha portat a Madrid una pila d'estrangers illustres. I, tot ha de dir-se, ha tingut la conseqüència de l'escampada d'una pila de nacionals illustres als quals el parlar francès definitivament no els prova gens ni gota.

Així, com a exemple, en el Congrés dels autors no abunden massa les eminències espanyoles (per bé que tampoc les estrangeres). Els organitzadors espanyols es veuen gairebé sols enfront dels hostes estrangers. Cal assenyalar l'assiduïtat dels germans Quintero que intervenen a la tasca ajudant als vicepresidents espanyols senyors Eduard Marquina (gran dret) i Guixot (petit dret) i del Mte. Alonso que du amb una discreta elegància la discreció del seu mutisme.

Per cert que el primer dia de celebrar-se sessió del Congrés al Palau, del Retir, el Mte. Alonso, en sortir al parc i veure que uns congressistes prenien un taxi que, amb altres, era a la porta (ai, plovia) arrencà grans crits:

—*Pardon! Pardon!*

I estrebava als congressistes que assaltaven el cotxe. Un d'aquests — penso que era Fulda, president alemany i abundant de la Delegació alemanya i Vice-president del Congrés — s'hi anava a fer a cops de puny.

Però el Mte. Alonso li digué versallesc, tot assenyalant el taxímetre:

—*Es que tengo este taxi aquí desde que era pequeño y ¡para qué le voy a contar!*

En efecte: el taxímetre marcava un bon preu. L'Alonso l'havia pres a les 10 del matí i eren les 2. Fulda donà una ullada a l'aparell comptador i fou aleshores ell qui, a estrebades, féu baixar del cotxe les dames i cavallers que s'hi haven enfilat.

Com ja he dit, les sessions es celebren al Palau del Retir, on encara, a honor dels congressistes, hi ha exposats els projectes per a un far a Colom. Aquests han estat moltes vegades un pretext i un recurs molt ben aprofitats per Mascagni, veritable celebritat decorativa d'aquest Congrés i que junt amb Chiarelli, Gino Rocca, Morello i Barucchi forma la delegació italiana. Mascagni, que camina i es condueix, més que com un *piccolo Marat*, com una *sonàmbula* (hi ha paradoxes fatals) podia ben dir, passi el que passi, que no ha perdut el temps. Ha estudiat a fons el far a Colom. De moment, no és que hagi dit res respecte això. Però s'hi fixa molt.

Altrament, tampoc en altres ordres ha dit gran cosa. La circumstància que els espanyols hagin nomenat Comissari d'aquest Congrés un italià madrilenyitzat, ha estat també molt ben aprofitada per Mascagni que, com es veu, ha vingut d'avantatgista. Els intervius amb Mascagni han de fer-se per mitjà de Tedeschi, que és així per al músic famós com una mena de far colombià.

L'altre dia, en acabar la sessió del matí, alguns periodistes, pregaven al redactor de *La Voz* que sortís amb ells.

—No puc; encara que no ho sembla estic en aquests moments celebrant un interviu amb Mascagni.

En un recó, el mestre italià es confessava amb Tedeschi, de nasos a un dels projectes de far a Colom.

No pas tots els congressistes saberen trobar tan planerament com Mascagni el *desllorigador* del Retir.

El primer dia, Woodhouse, president de la delegació anglesa, arribà tard al *lunch*. Com que havia anunciat que abans volia anar a l'Escorial, algú cregué que aquest viatge l'havia retardat i li digué:

—Què? No ha pogut arribar a temps a l'Escorial? Ha pogut anar-hi?

—Oh, sí. L'Escorial es troba de seguida. El que no hi ha manera de trobar és aquest Palau del Retir. Abans d'arribar-hi he corregut el parc pam a pam.

Aques senyor Woodhouse, menut, calb, inquiet i polit, parla sempre en anglès, a les sessions, i parla molt. Ell sol necessita dos intèrprets. En el Congrés anterior de la Confederació, que tingué lloc a Berlin, es distingí per les seves atinades intervencions. A la darrera sessió Middleton, el conegut autor americà (absent al Congrés de Madrid), president de la Delegació dels Estats Units, que tot el Congrés havia parlat en francès volgué tenir una finesa d'humor i de cortesia. I al final del seu final discurs, acomiadant-se dels companys, pronuncià uns paràgrafs en anglès "perquè es vegi almenys — digué somrient — que també sé parlar l'anglès".

Immediatament que acabà, Woodhouse s'aixecà ràpid i digué:

—Demano que es tradueixin a l'anglès les paraules que acaba de dir Mr. Middleton.

Entre aquestes i altres coses. La Confederació, que ara presideix l'autor francès André Rivoire, que ha tingut a Espanya una bella acollida i de la qual és Secretari Denys Amiel — conegut per les seves obres a Madrid — va celebrant Congressos i fent un xic de feina.

Fins ara — dijous — el de Madrid ha tocat un punt interessant: el dels drets que han de cobrar els autors quan una obra seva sigui duta a la pantalla en una pellícula parlada o sonora. Els espanyols han perdut, en aquesta ocasió, la partida. Com que a moltes nacions tenen ja establertes, per a la reproducció d'obres teatrals, mitjançant procediments mecànics i científics una legislació i uns contractes que defensen a bastament els drets d'autor, moltes delegacions han mantingut el criteri que s'han d'aplicar al nou estat de coses creades per la pellícula parlada i la sonora.

Però, com que a Espanya les coses no estan ben arranjades, els delegats espanyols — i els italians — opinaren que calia anar a una revisió de contractes. Aquest criteri fou rebutjat. Votaren a favor d'ell Itàlia, Espanya i Suïssa (total: 50 vots) i en contra, la resta, (total: 80 vots)).

Així doncs, per a tot el passat ja no hi haurà remei. Per a l'esdevenidor, encara hi ha esperances. Els nous contractes poden ésser millors.

—Avantatge d'ésser jove — subratllà finament En Soldevila, que amb En Sagarra ha vingut en delegació dels catalans.

No han vingut més que dos catalans. Però llur vàlua els fa prou per a representar dignament a tots.

No sé si passa el mateix amb Romania. Algú dela que eren molts.

—No — contradigué un altre—. Només que tres o quatre.

—I li semblen pocs, tractant-se de romanesos? — afegí Díez-Canedo.

Tal vegada cal dir que la delegació de Romania ha estat qualificada pel Mte. Guerrero de *afortunada* per tal com el delegat president s'anomena Horia Fortuna.

Si Mascagni és l'element decoratiu i Fulda l'element de força; si Woodhouse és la gràcia i Guibourg, representa el *truc* (per què Guibourg, encara que no ho sembli així a primer cop d'ull i d'orella, és argentí) Chiarelli i Heltai són evidentment, el repós la satisfacció. Han estat com un respir per a la premsa.

Amb aquests, no hi ha por. Tothom sap, més o menys, de què va. Però — és el que deia dies enrera un estimat company — hi ha manera de dir alguna cosa d'un senyor Goldbaum?

Un altre company li digué, amatent:

—Esperi la caricatura que li farà En Bagaria. El nom potser estarà errat; però ell, exacte!

Mentrestant, el Congrés va seguint. Avui els congressistes són a Toledo. Plou. *Le beau temps d'Espagne*, quasi no l'han conegut.

I Denys Amiel, que ha estat abans a Bilbao, això del *beau temps — quel dommage mon Dieu!* — el fa somriure sempre d'una manera massa intelligent.

R. M.

Agència exclusiva per a la venda de

MIRADOR

Societat General Espanyola de Llibreria, S. A.

Barbarà, 16 Telèfon 12781

BARCELONA

TEATRE CATALÀ ROMEA

COMPANYIA VILA-DAVÍ

Primera actriu: M. VILA Primers actors: DAVÍ i NOLLA

Avui, tarda, a les 5, i nit a les 10'15, el sensacional èxit:

El Procés de Mary Dugan

Demà, divendres, nit, funció a honor i benefici d'Alexandre Nolla: **El procés de Mary Dugan** i concert pel cèlebre barítion JAUME MIRET.

Es despatxa a comptaduria.

VISITES ALS ESCENARIS

Catalina Bàrcena

L'escenari del teatre Barcelona està admirablement disposat de manera que en un dia d'incendi no se n'escapi ningú. Aquella estretor de corredors, aquella esquifidesa dels quartos, fornirien un bell lot de víctimes, que, escaientment collocades a la sala de descans, oferirien una espléndida fotografia per a una doble plana d'*El Mundo Gráfico*.

Estàvem fent aquestes negres reflexions, quan el senyor Martínez Sierra ens va donar un copet a l'espatlla i ens va fer entrar al quarto de la senyora Bàrcena. Unes paneres, unes maletes, un tocadoret, unes cadires i un parell de pams quadrats d'espai lliure per a collocar-hi donya Catalina, el senyor Martínez Sierra, el cronista i l'interviu. L'amic Martínez es va enfilar a dalt d'una canastra per, tal de dominar, des de l'altura, les incidències de la conversa.

* * *

Bona part de l'enorme prestigi de què frueix la senyora Bàrcena se l'ha guanyat fent papers d'ingènua. Doncs bé; ara anem a descobrir un gran secret: no li costa gens de fer la ingènua. Tot el truc està en sortir a l'escena i anar tirant, com si la comèdia que representa fos una continuació de la conversa que ha sostingut, tot sopant, amb la mestressa del «Canari de la Garri-

ga». Aquella veueta, aquella mirada i aquella expressió són tan pròpies de la senyora Bàrcena com el ros dels seus cabells. No s'ha d'esforçar gens ni mica per a donar-los-hi un bany artístic i espectacular. Parleu una estona amb ella i us fa l'efecte que interpreta una comèdia amable per a vosaltres sols.

Però, el realment bonic del cas, és que no en fa de comèdia.

* * *

— En tant que actriu — comença dient-nos — no em preocupa altra cosa que convertir-me en una collaboradora fidelíssima de l'autor. És a dir: deixar de banda tota la meva diguem-ne personalitat, sacrificar tota mena de «genialitat» particular per a esdevenir tan sols una encarnació plàstica del personatge que l'autor ha ideat.

Hi ha gent que diuen que sóc una gran actriu. Són massa amables. A veure: per què sóc una gran actriu, jo? Per la veu? Però si aquesta és la *meva* de veu, no me l'he inventada pas jo... Per l'emoció que poso en alguns papers? Però si aquesta emoció em surt naturalment, no me la fabrico pas... El que jo faig no és una qüestió de geni ni de gran talent. Em limito tan sols a anar posant les meves modestes qualitats al servei de l'autor, sense sortir-me poc ni molt de la frontera psicològica que encercla el personatge. La meva labor es pot comparar a la del paleta que construeix una paret. Els maons han d'estar molt ben posats, molt ben ajustats per tal que la paret aguanti el seu equilibri i, de passada, faci una mica de bonic... Jo no faig res més que això: ajustar els maons amb tota la cura possible.

* * *

Pel que fa referència a preferències d'autors o de gèneres, la senyora Bàrcena té unes idees molt clares.

— M'agrada tot el que és bo — diu —. No m'interessa si és nou o vell, clàssic o avantguardista. Sospeso les obres per la qualitat, no per la data en què han estat escrites. No sóc conservadora ni revolucionària. Estic ben disposada a acceptar totes les innovacions i totes les extravagàncies, sempre que comportin un valor autèntic.

A continuació ens parla de la seva recent actuació per terres americanes.

— No pot suposar — comença—com m'ha afectat la mort de Roberto Casaux. Era un artistàs, el més gran actor en llengua espanyola, sense cap mena de dubte. Durant la nostra «tournée» per Amèrica vàrem coïncidir amb Casaux en dues poblacions. Malgrat que el resultat de l'excursió, tant en un sentit artístic com econòmic, ens ha estat altament favorable, les nits que treballava Casaux, nosaltres ens quedàvem amb quatre rengles de butaques, mentre ell tenia el teatre ple. ¿Em creurà, doncs, si li dic que això no em molestava gens ni mica? Al contrari: àdhuc em satisfeia que si algú se n'havia d'endur el públic, aquest fos Casaux, un actor dels de la gran tradició...

A Sud Amèrica hi ha una notable curiositat per al teatre. Com aquí, si fa no fa. En les ciutats en què menys us ho imagineu, hi trobeu unes minories de públic realment selecte i informat. Es tracta, generalment, de la joventut que s'ha format en les Universitats de França o Anglaterra.

Els argentins, sobretot, compten amb molt bons actors de caràcter. En certa manera recorden als de l'admirable companyia dels temps heroics del Teatre Català, a Romea... Últimament s'ha destapat una jove actriu, la qual, o molt m'equivoco, o es convertirà en una artista formidable. Es diu Paulina Singermann i és germana de la famosa Berta.

* * *

Acabada la temporada en el Barcelona, Catalina Bàrcena reposarà durant tot l'estiu. Fa dos anys i mig que treballa sense parar. La impressió general és que aquestes vacances se les té ben merescudes...

CODORNIU

LA MUSICA

El públic d'ópera

El nostre teatre del Liceu té una llarga i gloriosa història: forma entre els primers teatres d'òpera del món.

El públic del teatre del Liceu també era famós, temut i tingut en la més gran consideració.

Continua el teatre mantenint amb honor la tradició de la seva alta jerarquia; el públic, al revés, va perdent aquella nota de difícil, d'exigent, d'extremadament sever, que ell mateix s'alabava de tenir, i que era l'espant i la prova més forta per als artistes que davant seu es presentaven. Ja no protesta amb escàndol els cantants que tenen un mal moment, o els que no són d'absoluta primera qualitat, almenys com a veu. Dissimula el pas d'un artista mitjà, i si no l'aplaudeix, no el xiula.

Abans sentíeu a dir a la gent que viatjava: «A l'Opera de París (o al Covent-Garden de Londres, o a l'Opera de Berlín, o a la Scala de Milà), vaig sentir cantar «tal» òpera per uns artistes que a Barcelona no els haurien deixat acabar la representació.» Ara ja no es pot dir això; perquè el públic de Barcelona s'ha posat a l'altura del públic d'aquelles principals ciutats. I diem s'ha posat a l'altura, perquè el canvi s'ha produït, no per degeneració, sinó al contrari, per evolució ascendent. Tan intelligent, o més, és ara que abans; i sap ben distingir el que ho fa bé perquè ha nascut carregat de dots físiques i sensibilitat, inconscient quasi bé sempre, del pobre artista que no val res i a força d'empentes i de treball arriba a posar-se en un lloc que li ve gran. El públic actual és més culte; la civilització es manifesta també en aquest aspecte, entre la nostra gent; i se'n fa càrrec; és tolerant i no pensa que el vulguin enganyar. La bona fe i el desig de comprensió i admiració són característiques de les societats cultes i de civilització avençada; la malícia i el mal pensar i l'instint de trobar malament les coses, són marques de poc refinament i de molt mitjana cultura.

La vivor i l'astúcia són facultats primitives, animals. La innocència i la bona fe són qualitats performades, espirituals.

Si, doncs, el públic del nostre teatre musical no és tan exigent com era, és que ha pujat de nivell i ha passat a la categoria dels públics de les grans ciutats i dels primers teatres. Ara els públics més difícils són els públics de les petites ciutats, que és ço que era Barcelona quan el públic del Liceu feia tanta por.

JAUME PAHISSA

ENTREACTES

La tragèdia del jove galan

En Josep Bruguera, primer actor i galant jove de la companyia del Talia, va tenir l'altre dia un intent d'accident d'automòbil. La cosa no va ésser molt greu, però En Bruguera en va sortir amb notables desperfectes a la cara.

Això, com poden veure, és sempre desagradable; ara, si es tracta d'un galant jove, tan galant i tan jove com el nostre heroi, la cosa agafa proporcions de veritable catàstrofe. No és d'estranyar, doncs, que la gent més assenyalada del Talia, en saber la nova, anessin cuita corrents a casa d'En Bruguera.

El van trobar assegut al llit, mirant-se en un gran mirall. Mentrestant, es menjava un parell d'ous ferrats...

Els visitants, si haguessin gosat, haurien plorat una mica.

Nihil novum...

L'eminent crític teatral Bernat i Duran, després d'haver-se espremut el cervell i la ploma buscant plagis, influències i reminiscències en les obres teatrals que s'estrenen, ha arribat a descobrir que ni el nom d'ell era original, ja que es deriva del de dos personatges: *Bernat* Metge i *Durant* o Dant Alighieri. Això el té molt amoïnat.

Teatre Català Novedades

Gran Companyia Catalana

Direcció: C. CAPDEVILA

Avui dijous, tarda, a les 5, i nit a les 10:

Jo no ho sabia que el món era així!

de l'AMADEU VIVES. Ovacions a l'obra, a Enric Borràs, a Josefina Tàpies, a tota la notabilíssima companyia i a l'espléndid decorat de Batlle i Amigó.

Damá, divendres, nit, benefici de Joaquim G. Parreño, amb l'obra:

Jo no ho sabia que el món era així!

Diumenge, tarda, *La Vall de Josafat* i *Terra Baixa*.

CINEMA I DISCOS

Estudi crític del procés de producció cinematogràfic

La unitat i el ritme

En possessió del *scenario* que cal filmar, és de primera importància realitzar l'obra dins l'esperit i l'altura amb què l'argument ha estat concebut.

Per això és essencial la unitat de l'obra.

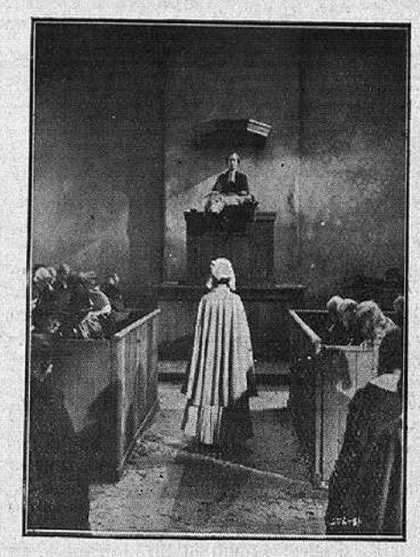
Intencionalment hem unit en un mateix títol la unitat i el ritme, perquè en la realització cinematogràfica, tots dos són estretament units alhora que complements recíprocs.

És per mitjà del ritme que es manifesta l'esperit que anima l'obra i li confereix una unitat de concepció.

Com a cas típic de manca d'unitat en una gran pellícula, es pot citar *Albada,* de Murnau. Tota la primera meitat d'aquesta pellícula, basada en una curta narració de Sudermann, assoleix un esperit de profunditat i un dramatisme realment imponent. Creiem que l'obra fou estudiada i concebuda en aquest esperit, però sigui que mancava material, o sigui que el criteri comercial del supervisor s'imposà, o, més simplement, Murnau tingué idea de dar-nos una sensació de contrast en clarobscurs, el cas és que els personatges solemnes, silenciosos i profunds es converteixen a continuació en marionetes de la nova civilització amb el sol pretext de traçar un llarguíssim procés passional innecessari. Justament el major avantatge del cinema per esbossar un caràcter o imposar-nos un procés psicològic consisteix en la gran simplicitat amb què pot aconseguir-ho.

Producció KING VIDOR

Producció VICTOR SEASTROM

La presentació dels personatges en l'exposició d'un assumpte pot fer-se d'una manera barroera dient: «Aquesta és la protagonista perquè fa molt goig i porta magnífics vestits i perquè a ella es dediquen els primers plans, i aquest és el seu pare perquè té els cabells blancs i viu a la mateixa casa.» Però també pot fer-se de manera que l'anècdota ja des de bon principi us captivi i mogui la vostra curiositat, al mateix temps que aquestes escenes siguin utilitzades per anar precisant la psicologia de les persones de carn i ossos que més tard us han d'apassionar en el conflicte que en ells es plantejarà.

El ritme es caracteritza generalment per l'amenitat i emoció i deu anar en «crescendo» fins al final de l'obra. El contrast s'admet i és potser essencial en cinematografia, però a condició que es doni inesperat. Que el contrast sorprengui, però que no fatigui. Que el dramatisme i la jocositat juguin entre elles un torneig angoixós com en *La quimera de l'or,* però cal, perquè el contrast existeixi, que sigui realitzat amb esclats de llampec i no amb la morositat de les il·luminacions artificials.

Ens hem referit en l'article anterior a *La dona marcada,* l'obra mestra de Víctor Seastrom. El millor d'aquest film és el seu ritme precís. Ritme lent, solemne, en què l'emoció guanya angoixosament a l'espectador i que té de culminar amb la mort del pastor Dunnesdale en el patíbul on la seva víctima ha estat conduïda.

Un moment de reflexió, un canvi en l'expressió, obtenen en pocs segons el fi proposat. Si del que es tracta és de demostrar-nos que l'espòs, enfollit per un amor bastard, reacciona de sobte enfront l'esposa innocent i antigament estimada, hauria bastat en el llenguatge cinematogràfic una escena senzillíssima en què les mans crispades per estrangular es distendissin per acariciar, on els ulls que miraven amb duresa obsessionadora s'humanitzessin a pleret i que la força sensual que mou obscurament totes les passions guanyés definitivament a l'espòs un moment vacillant en la seva ruta.

Amb això ens hauríem evitat totes aquelles escenes jocoses i pueriles interminables en un film de tanta categoria, i que fa que el film baixi del nivell en què l'alt dramatisme amb què fou concebut el col·loca, nivell que no pot ja abastar quan més tard l'acció dramàtica reprèn el seu curs fins a la resolució del conflicte.

Aquesta manca d'unitat es manifesta amb que el ritme queda desorganitzat, puix que si bé cada una de les parts tenen una bellesa sorprenent que demostra el gran talent d'un director privilegiat, l'haver-les soldat en una única obra és un error.

En estudiar el *scenario,* és doncs precís que ell sigui concebut en una perfecta unitat, però caldrà també ocupar-se del ritme que hom disposa donar a les escenes. És en aquest punt on la mà mestra del director es palesa d'una manera manifesta.

El ritme no es refereix solament a la duració de les imatges, al moviment de l'acció segons l'instant en què es desenrotlla el conflicte, sinó que deu referir-se també i particularment a les emocions del conflicte.

Seastrom deu haver comprès com seria contraproduent guanyar amb aquesta penosa impressió l'ànim de l'espectador d'una manera progressiva fins al patètic real de la darrera escena, sense procurar-li de tant en tant un repòs. Per això de sobte suspèn el drama. Escenes de neta comicitat es succeeixen, el càstic de la xerraire, i tot seguit, quan la gent riu encara amb consoladora alegria, de bell nou es planteja el conflicte, que és ara vehement com mai i ell pot afrontar-se amb més coratge. El drama comença de bell nou; tot va a resoldre's i per això el públic està preparat admirablement.

El ritme, doncs, ha d'ésser preestablert abans de realitzar l'obra. Cal estudiar la importància de cada personatge, a fi de concedir-li l'atenció corresponent. L'entrada i sortida dels protagonistes deu ésser controlada oportunament, perquè un error d'estudi en aquest punt pot conduir a que rols secundaris guanyin en intensitat i importància a altres que els són superiors, i això, de fet, pot comprometre la concepció primitiva i àdhuc la seva unitat.

En un article pròxim tornarem a ocupar-nos del ritme en parlar del muntatge de la pellícula, car té aquí una importància decisiva, puix que no solament en el muntatge cal seguir la idea inicial en el seu ritme propi, sinó perquè en ell poden corregir-se determinats errors de presa de vistes, i fins obtenir una harmonia estètica impossible d'entreveure abans de la realització material del film.

APOL M. FERRY

CAMISERIA FITÓ BARCELONA
JAUME I, 11

Generalitats al marge d'«Albada»

La matèria i la forma es condicionen mútuament en l'obra d'art. L'estil amb què *Albada* està compost s'ajusta admirablement a una acció que és quasi totalment interna. Acció dramàtica per oposició a acció material, és a dir, externa. Densitat formidable d'emoció que s'oposa a una gran sobrietat de gestos. Els personatges hi són totalment despullats de convencionalisme i contingència, del que podríem dir-ne historicitat. Tot el que és caràcter històric, provisional, accidental doncs, no interessa al cinema, com no interessa a la música, que no poden sinó expressar allò que hi ha de realment perenne en la natura humana. *Albada* assoleix en aquest sentit una puresa colpidora.

Les imatges no coneixen realment més que una dimensió: la profunditat. No valen en el cinema per la seva plàstica, sinó per la major ressonància emotiva que puguin tenir en l'ànim de l'espectador culte. Aneu a veure *Albada* avui i torneu-hi demà, després d'haver conegut un forta commoció sentimental, i us semblarà diferent. No subjectivisme; fecunditat. Valor inesgotable d'una obra a la qual sempre resten tentacles originals amb què explorar el nostre esperit.

* * *

Albada restarà com una bella mostra de l'estat del cinema en un moment de la seva evolució. Evolució cap a on? No ho sabem ni creiem que ningú ho pugui preveure. Temps a venir potser ens faci l'efecte de quelcom de ben primitiu i esquerp i la nostra sensibilitat extraordinàriament afinada resti sorda ja a aquesta organització que avui ens ha semblat prodigiosa. Que diem prodigiosa, per nosaltres *Albada* és una obra genial, i ben cert, més *avençada* que *L'Estrella de Mar.*

Els elements fonamentals amb què avui comptem per a fer les imatges expressives són emprats en *Albada* amb una rara consciència. Considereu si no els primers plans. A quin abús d'ells no assistim avui en la producció ordinària! Amb el pretext d'ensenyar-nos cares belles — que per cert comencen ja a embafar-nos — o de fer-nos presents uns petons interminables i sense solta que ningú que sigui normal pot deixar de presenciar sense una certa sensació de molèstia, infesten el cinema actual. Torneu-li a donar la seva significació autèntica al gros pla, tal com el pensa el seu inventor, D. W. Griffith, i veieu quina emoció no destil·la en el silenci de la seva grandesa. Cada cas en *Albada* és un exemple. El rostre de l'esposa traïda, apareixent als nostres ulls encara plens de l'escena en què el marit es lliura a una embriagadora i culpable sensualitat! El crit de la mare dominant-ho tot en dir la nova joiosa. Per la seva inesperabilitat i vibració recorda la tonada alegre en el tercer acte del *Tristany.* És ella que viu i que és tornada al seu espòs. La proa de la barca tallant impetuosament l'ona. Detall que diu tot el camí de ritme, l'entrada a una nova fase del drama.

Quan el marit pensa l'escena del seu propòsit criminal, el ritme és alentit. El cos de Janet Gaynor cau al mar en un moviment arquejat i lent, magnífica solució del que realment experimentem en el somni. ¿Per què els directors no aprenen d'aquesta lliçó i continuen encara intercalant entre escenes reals, escenes pensades ajustades en un ritme idèntic?

Una de les escenes colpidores per nosaltres d'*Albada* és aquella en què Janet Gaynor enfront del seu, marit que baixa la mirada, tement els ulls de l'esposa, boga taciturn, esguardant al seu entorn. La terra és a fora del camp visual. Indicació que el lloc és ja apte al propòsit del marit. Què veu la dona? Tot parla entorn d'ella d'harmonia, de puresa. Les gavines volant a frec d'ona, el cel i l'aigua, i les bèsties, tot en el ordre, solament ells torbant aquella plàcida visió. El propòsit criminal apareix encara més monstruós i l'isolament d'ells més complet. Aquell lloc d'*Albada* tardarem a oblidar-lo. És la natura, però vista a través del pecat, que ens fa pensar en els mots

JANET GAYNOR, protagonista d'«Albada»

d'un filòsof alemany quan diu: «tot en el ordre i solament l'home torbant-lo, l'home que s'hauria d'avergonyir de les bèsties i dels arbres». Naturalment que el pecat no és en el món sinó per ésser vençut, i per això el nostre cor trontolla de joia quan veiem l'amor, un moment escarnit, triomfar de nou i conèixer una puixança més gran encara. Aquella segona lluna de mel d'*Albada* és quelcom d'incommensurable, quelcom realment excepcional; besar a una dona que podíeu haver assassinat! I no coneixem res de més patètic que aquella recerca a la nit del cos d'ella. Calia trobar-lo. No podem ni pensar que ella es negués. Janet Gaynor fa un tipus de dona que és un símbol. El símbol d'alguna cosa indestructible. La destrucció d'això seria per nosaltres l'anorreament del que realment ens fa viure: l'esperança. Ja sabeu que, com explica Hesíode, els déus, empesos per una gelosa cupiditat, acapararen per a ells tots els béns, deixant als pobres mortals solament l'esperança!

Greta Garbo cal destruir-la a cada film. La seva anul·lació permet la vida: *Ana Karenina, El dimoni i la carn.* Janet Gaynor cal que sobrevisqui en cada film. La seva destrucció la faria impossible.

J. PALAU

Les Sessions MIRADOR

La nostra tercera sessió es celebrarà el 3 de juny; serà la darrera del present curs. La disposició del programa no serà pas exactament feta com en les sessions anteriors, ja que a diferència d'aquestes, en lloc de la represa a base d'una pel·lícula consagrada, hi haurà una estrena que, com saben els nostres lectors, serà "El lloro xinès" de Paul Leni. Com que quan sortiran aquestes línies el B. F. C. haurà projectat la seva darrera producció, resultarà que en una setmana el famós director austriac haurà rebut a la nostra ciutat dues consagracions consecutives que han d'assenyalar ja per sempre la seva tasca futura als bons amics del cinema de casa nostra.

"El lloro xinès" és una pel·lícula típica i de les més reeixides dins del repertori del film misteriós. Com que ja ens en ocupàvem en el número anterior, no volem insistir sobre aquest film.

L'èxit que entre nosaltres tingué la projecció del film de Man Ray "L'Estrella de Mar", ens ha decidit a donar a conèixer el primer film d'aquest artista: 'Emak Bakia"; "L'Estrella de Mar" és la seva segona i per ara darrera producció.

Tercera Sessió MIRADOR

Última d'aquesta temporada

Dilluns, dia 3 de juny, a les deu de la nit, al Cinema

RIALTO

¶ Un film documental.

¶ Un film còmic.

¶ Un film d'avantguarda, realitzat per Man Ray, autor de "L'Estrella de Mar"

EMAK-BAKIA

¶ Un film de Paul Leni

EL LLORO XINÈS

Film de misteri interpretat per K. Sojin, Marion Nixon, Ed. Burns i Anna May Wong.

Presentant aquest retall a la Redacció de MIRADOR, a partir d'avui, es farà un rebaixa en el preu de les sessions.

DISCOS

Poc jazz aquest mes, però alguna novetat; al disc s'ha portat la música escrita exclusivament per acompanyar la projecció de films. Aquesta música, si més no, té un valor diríem decoratiu, i, el que és pitjor, és que és tota buida i ensopida; alguna melodia que us queda fa pensar en Viena. Si acompanyant a la pellícula pot tolerar-se, en altre cas, resulta fora de lloc. Podeu fer rodar *Neapolitan night,* que si no recordeu alhora Greta Nissen i Charles Farrell ballant a la sala del palau de Venècia, poc aprofitareu el que sentiu. Jo no sé per què aquesta música s'ha portat al disc; potser hi hagi pogut influir el desig d'aprofitar una propaganda feta a base de la pellícula que li ha donat vida. A més del disc citat que registra un vals d'*El Princep Fazil* i al dors *Some day, somewhere,* de *La ballarina de Moscou.*

El vals li costa d'arrelar-se al jazz. Fa poc temps sentíem a P. Whiteman, que tocava *I'm sorry,* que sonava molt bé i avui ja no es recorda. Encara s'estranya més si es té en compte que el que acostuma fer sentir el jazz, charlestons generalment, fàcilment va a la monotonia que porta el ritme tan sostingut. El vals, en canvi, s'aguanta més i el jazz li ha fet un gran servei, puix que els mestres vienesos i el mateix Franz Lehar no donaven res que el traguessin d'aquell ensopiment. Avui les orquestres americanes l'han revifat, havent contribuït a això segurament el millor ritme a què el porten i encara que de vegades hi hagi certa pobresa de temes, és compensada per una riquesa de variacions que dóna lloc a lluïment de tot l'instrumental. *Grieving,* de Wayland-Aztell, que toca Paul Whiteman, encara que té melodia pobra, l'efectisme de la instrumentació ho amaga, i perquè no es noti aquella pobresa la intervenció vocal és escurçada. Un altre vals ens el donen els Waring's Pennsylvanians i es diu *My window of dreams,* que traduït resulta *La finestra dels somnis,* títol que per a un vals pot resultar perillós. En aquest cas, per sort, no és així. De tema més ben trobat que l'anterior, sona tot plegat més bé.

Doucet (de la raó social Wiener-Doucet) passa amb certa despreocupació de l'òpera al fox, de *Tristany i Isolda* a Isoldina; això és potser massa. Ara Jack Hylton ens porta del tango al charleston, això ja és més enraonat i més planer. Abans vàreu sentir el tango *Le beso a usted la mano*; avui sentiu *I kiss your hand, madam,* que així en anglés fa més charles. L'audició successiva de l'una placa a l'altra us diu que no varen tenir massa feina: passar de l'agut dels violins als saxofons, reforçar les tubes i un lleuger canvi de ritme, i el charles ja és fet i encara queda millor que abans.

Els Revellers de vegades sembla que degeneren, sembla que cantin sempre el mateix. Ara que la perfecció amb què ho fan els ho perdona tot. A més, ells han creat un gènere nou, que ha arrelat, escampant les cançons indígenes amb una harmonització a vegades sintètica, però sempre completa. La cançó *Dream river,* de G. Brown, que canten és continguda en la mateixa placa en el revers de la qual el conegut cantador de jazz Jack Smith dóna un fragment de la revista anglesa *Good News.*

J. G.

* * *

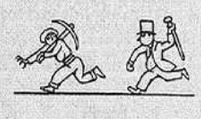
Napolitan night (O night of splendour) (Kerr-Zamecnick. — Vals, del film «El princep Fazil». Some day, somewhere (We'll meet again) (Pollack-Rapee). — Vals del film «La ballarina de Moscou». — AE 2568 Gramòfon.

Grieving (Wayland-Aztell). — Vals. Orquestra P. Whiteman. I'm afraid of you (Davis - Daly - Gottler). Charleston. — AE 2566. Gramòfon.

I kiss your hand, madam. — (Erwin.) Charleston. — Orquestra J. Hylton Sally of my dreams (Kernell). Charleston. — AE 2563. Gramòfon.

Roses of yesterday (Berlin) Charleston. Orquestra Pennsylvanians. My winsow of dreams (Bryan-Klenner) Vals. — AE 2569. Gramòfon.

Dream river (Brown) Cançó pels Revellels. — The best things in life are free (Sylva-Brown-Henderson) per Jack Smith. — AE 2595. Gramòfon.

CAPITOL I COLISEUM

Gran èxit del film de qualitat

LA NIT TRÀGICA

per

MARIA JACOBINI

Seleccions

GRAN LUXOR VERDAGUER

(fora de programa)

OFICINA INTERNACIONAL DE PATENTS I MARQUES

Josep Torre de Mer Sanromà

Advocat

Balmes, 66 — Aragó, 225 — Telèfon 70873

DE LES ARTS

EXPOSICIONS

Pere Daura

Les nostres galeries d'art no estan, en aquests moments, a l'altura de les circumstàncies. Com tots els anys quan ve l'estiu, la qualitat de les exhibicions pictòriques decreix. Aquest fet tan habitual en cada temporada és, per altra banda, sensible en aquests dies que tenim tants forasters. Qualsevol d'aquests que sigui, a més a més, amic de visitar exposicions de pintura en guardarà una opinió segurament desfavorable, per bé que equivocada. Si el contingent d'estrangers augmenta, els propietaris de les sales d'art potser hauran de pensar a augmentar la qualitat de les exhibicions, no solament per dignitat, sinó també per raons comercials, puix les teles dels nostres millors artistes poden tenir un succés insospitat i cal aprofitar l'avinentesa.

No obstant, a les galeries del refinat *ensemblier* Badrinas hi ha actualment una exposició força interessant: la de Pere Daura, el qual, com tants d'altres, ens mostra el fruit d'una llarga estada per terres foranes i uns paisatges tarragonins. La pintura de Daura presenta un sentit del *fauvisme* d'una assimilació racial. Per diverses que siguin les influències, sempre predomina la visió personal. El perill més immediat de la modalitat pictòrica que practica aquest pintor és el confusionisme, i val a dir que són comptades les teles on aquest perill es manifesta.

Ara com ara, considero els dibuixos superiors a les teles. La joventut de Daura, però, ens fa esperançar realitzacions futures de gran volada. La primera matèria — el do — no hi falta; cal, però, afinar la visió: el problema de sempre.

Dels paisatges de la illa de Còrsega, prefereixo *País de pastors*; dels tarragonins, *L'hermita*. El *Retrat de dona* és d'una sensibilitat de color remarcable, i dels dibuixos triaria els números 19, 21, 22 i 28 del catàleg.

P. Elías

És la primera vegada que veig pintures d'aquest artista, el qual celebra una exposició a la Sala Parés. Elias estima la gama dels grisos, entre els quals assoleix transparències delicades i agradablement afinades. En la digitació preciosista de la seva pintura hi ha les principals qualitats, però també un dels defectes. Cal que aquest intelligent pintor controli constantment el seu temperament analista, si vol defugir el decorativisme pictòric.

Les teles més reeixides, a la meva manera de veure, són les següents: *Paisatge a Montmartre, Boulevard des Italiens, Carrer del Marquès del Duero,* i el *Paisatge* número 15.

MÀRIUS GIFREDA

Una exposició d'art català a Nova York

Sabem que la casa Myrurgia està organitzant una exposició a Nova York d'obres seleccionades dels nostres millors artistes. Tractant-se de la casa Myrurgia, els dirigents de la qual són de provada solvència artística, augurem l'èxit. Manca, però, perquè aquest sigui efectiu, saber si els americans, a més a més d'entusiasmar-se, compraran la nostra pintura. Això, naturalment, no depèn dels organitzadors ni potser tampoc de la nostra pintura. Però de tots els llocs de la terra, prou sabem que Amèrica del Nord pot ésser un lloc on una exposició assoleix uns resultats *pràctics*. Per això, i per considerar sempre convenient l'exposició de les nostres produccions, felicitem la casa Myrurgia per l'empresa que està organitzant, i de la qual informarem més extensament als nostres lectors.

Homenatge a Josep Dalmau

En el Carlton Hotel de París s'ha celebrat un sopar homenatge al senyor Josep Dalmau, el conegut marxant de pintura de les Galeries Dalmau del Passeig de Gràcia.

Entre els comensals hi havia noms de prestigi en el món de l'art: Comtessa de Noailles, Picasso, Rosenberg, Supervielle, Ozenfant, Le Corbusier, Josep Maria Sert, entre altres; prova de les simpaties que Dalmau conserva per fora.

Els qui han seguit l'obra de Josep Dalmau, trobaran just aquest homenatge. Avui dia que l'art d'avantguarda vol fer tant de soroll, cal recordar aquest home com un dels principals propulsors d'un altre, ja passat, art d'avantguarda, però no, per això, de menys intenció revolucionària.

Rebi el senyor Dalmau la nostra adhesió efusiva, per bé que sigui un xic tardana.

Quin és el vostre paisatge preferit?

ARTUR CARBONELL

No tinc cap preferència. Segurament és conseqüència d'acontentar-me amb poca cosa. No necessito fagedes ni riuets; amb una eruga i un bri d'herba en tinc prou. Deixo per la kodak les lluminositats del mar a l'hora del crepuscle, i em quedo amb la ratlla de l'horitzó.

No tinc record d'haver passat per cap indret de Catalunya que no m'hagi captivat pel seus mil i un detalls d'excepcional interès.

JULIÀ CASTEDO

La Costa Brava i especialment Cadaqués (potser perquè hi he pintat els meus millors paisatges). Té el meravellós gris de Madrid, i més bell pel mar.

Després prefereixo el paisatge dels voltants de Barcelona; de Castella, després de Madrid, Segòvia.

És clar que en totes aquestes preferències ha d'influir el coneixement del país i, per tant, ens agrada més el paisatge on vivim; per això puc contestar més concretament a la pregunta dient: Cadaqués, i de Castella, Segòvia.

GUSTAU COCHET

Prefereixo els barris obrers, per la simple harmonia dels seus carrers i vivendes, per la profunda veritat que se'n desprèn, junt amb les fàbriques, temple modern, les ximeneies de les quals reemplaçan els antics i anacrònics campanaris.

CARME CORTÈS

El lloc de Catalunya que jo prefereixo per pintar és la província de Tarragona, cap a muntanya; perquè trobo el paisatge molt construït, molt de debó.

Em sap greu contestar així perquè jo crec que tots els paisatges són igual bons; el que cal és saber-los pintar. Ara, m'agrada la província de Tarragona perquè la conec molt, potser demà m'agradarà la de Lleida, què sé jo.

PERE CREIXAMS

L'ocell segueix la llei de la migració i periòdicament retorna al lloc que l'ha vist néixer. L'artista, infidel per necessitat o per fantasia, fuig, viatja, s'instal·la lluny del país; a la vegada, el país no deixa d'ésser en ell: és la substància que anirà a infantar i desenrotllar a fora, i quan pot, no tenint, com l'ocell, d'obeir raons mecàniques, guanya un ritme invariable, reprèn el vol retornant ric d'experiència quan toca el seu sòl, i aquest contacte li fa reviure de nou tot un món; revé, exiliat voluntari, estroncant la font veritable de la inspiració.

Quin és el lloc que prefereixo de Catalunya? Tota ella prefereixo; és el meu país; quan hi vinc m'hi sento privilegiat i m'hi trobo més entusiasmat, i cada vegada és una raó nova d'estimar-lo. Potser la costa em consola i m'absorbeix a la vegada; sóc nascut a ciutat, on resplendeixen totes les vitalitats del Mediterrani; aqueix regust ningú no pot destruir-lo ni modificarlo, és una cosa mal definida dintre l'home. ¿Poussin no ha estat el pintor més francès del segle XVII tot i haver passat la major part de la seva vida a Itàlia? ¿Corot no ha fet els paisatges més francesos a les vores del Tíber? Catalunya ha sempre retingut els seus fills que l'han expressada, la seva ànima ferèstega, la seva llum subtil tenen difícilment l'equivalent, i el pintor que sent en ell l'essència d'aquest geni no pot trobar a fora un contacte tan viu per calmar el turment d'aquesta privació. Tota regla té una excepció i potser que en el moment actual no pot trobar estabilització; la nostra època ofereix aquesta particularitat que els motius no poden sortir, una ciutat capta en aquest moment les forces artístiques del món sencer i cada artista, carregat d'armes que el seu país li ha forjat i li ha ofert, pren part al torneig sensible. Potser que aquesta lluita no demana a aquell que vol entrar-hi una idea de tradició, i ell mateix dóna la paraula que en tota llibertat perpetua.

Veieu, ja som lluny de la qüestió; però no tant: aquestes ratlles diran les raons de l'anar i venir, i les raons del meu amor pel meu país, que no para de viure en mi, per tots el llocs que conec, els arbres, els boscos, les pedres, les cases, els camps, la mar, tot. ¿Per què escollir davant tantes riqueses? No podem abraçar-ho tot?

JAUME GUÀRDIA

Tot el paisatge de Catalunya m'agrada. A tot arreu on he estat he vist coses que per sí soles m'haurien fet decidir agafar els pinzells de bona gana. Ara, de tots els indrets, el que més prefereixo és el paisatge de la costa, tant per les seves fines coloracions en la part muntanyosa com per la seva vegetació i conreus, i sobretot el veure el blau del nostre mar en mig de turons plantats de garrofers, oliveres i atzavares que fistonegen les margeres dels vinyars, la trobo una cosa tan meravellosa, que dubto que es trobi enlloc més del món, que no sigui en aquesta nostra benaïda terra.

P. GUSSINYÀ

No hi ha cap dubte que el millor paisatge és el d'Olot, el que prefereixo.

J. G. JUNCEDA

No sé ben bé si tinc dret a contestar aquesta pregunta. Perquè ni sóc pintor, ni he dibuixat paisatge, del natural, més enllà de mitja dotzena de vegades. Els que poso en els meus dibuixos — sempre supeditats a les figures — són una mena de síntesis que em fabrica la memòria, de mil moments que he vist i sentit, però no copiat.

Encara no he trobat paisatge que em desagradés; tots, per una cosa o altra, els trobo igualment bells. I si faig sortir més sovint remembrances de la costa brava, és perquè hi passo els estius i, naturalment, els conec més.

No comprenc que, en bona doctrina artística, pugui haver preferències: tots els paisatges són sants i bons... si s'està en gràcia de Déu.

RAFAEL LLIMONA

Qualsevol, amb tal que li porteu voluntat. Si he pintat tant a Olot, és perquè des que sóc al món cada any hi he anat, i amb 33 anys em penso que es poden conèixer tots els secrets. Compteu si li duré voluntat!

JOAQUIM MIR

La nostra Catalunya és un tot tan divers i tan endintre en mi, que pertot arreu m'hi franquejo bé. M'agrada la dolçor de Barcelona, els grocs de Tarragona, la riquesa de Lleida i la ufania de Girona, i puc anar triant, triant: hi ha de tot en aquest bé de Déu, i allí on puc fer pintura amb tranquil·litat, figureu-vos... com el peix a l'aigua.

JOSEP MOMPOU

El paisatge de Catalunya que prefereixo és el de Barcelona.

M'agrada molt el mar, i de la costa catalana el Cap de Creus: Cadaqués i Port de la Selva.

M'agrada el paisatge de Barcelona per la seva varietat: el mar i la muntanya; el pla humit i la pineda; el port i els suburbis d'oposats aspectes.

M'agrada el Cap de Creus per la seva singular finor.

V. SOLÉ JORBA

El d'Olot i les Serres de Prades.

El d'Olot per la seva finor i perquè és variat de temes, i el de les Serres de Prades per l'intens de color.

J. SUNYER

El de Sitges, quan a l'hivern la lluna neta i ajeguda del sol fa ressaltar les arestes d'aquest paisatge dur, sec i dolç alhora.

A l'estiu els Pireneus, molt avall, sentint saltar les aigües i remoure les fulles.

Però per pintar, solament pintar, cap lloc com ben tancat al taller de sempre.

J. TORRES GARCIA

Si la pregunta fos de quin paisatge prefereixo per estiuejar, podria respondre, ja que que no m'és indiferent un lloc que un altre de Catalunya. Però, per pintar, ja és una altra cosa, perquè crec:

1. Que copiar qualsevulla realitat és una monstruositat — l'art és creació lliure.
2. Que no podent admetre en pintura més que les dues dimensions, que són les úniques ventables del quadro, dec sols admetre una imatge irreal que no vulgui ésser més que una imatge — però millor és que no hi hagi imatge.
3. Que l'art no deu guardar altra relació amb la natura que posem pel cas, la filosofia o la mecànica — l'art és dins l'universal.

MIQUEL VILLÀ

El paisatge del litoral barceloní. Perquè és el que he vist de petit. El prefereixo l'hivern, quan el cel blau és menys blau, i quan les línies ondulades del paisatge són nues de verd.

Despatx: Consell de Cent, 308. Caves: Llansà, 11
OINOS
Selectes vins del SINDICAT AGRÍCOLA DE VILARRODONA
Misteles, Vinebres, Garnatxes i tota classe de vins generosos
Servei a domicili Telèfon 19414

MOBILIARI D'ART
BUSQUETS
Decorador, mestre ebenista i tapisser. Objectes d'art i de fantasia per a obsequis. Sales d'Exposicions de Belles Arts.
Passeig de Gràcia, 36. Telèfon 16285
BARCELONA

Joies
Rellotjes
J. ROCA
RAMBLA DEL CENTRE 33.
PASSATGE BACARDI, 2.

L'automobilista. — Sí, senyor guàrdia, ho he fet expressament. Ja feia tres mesos que volia atrapar un xofer de camió que no estigués al volant.

(*Candide.*)

EL SORD

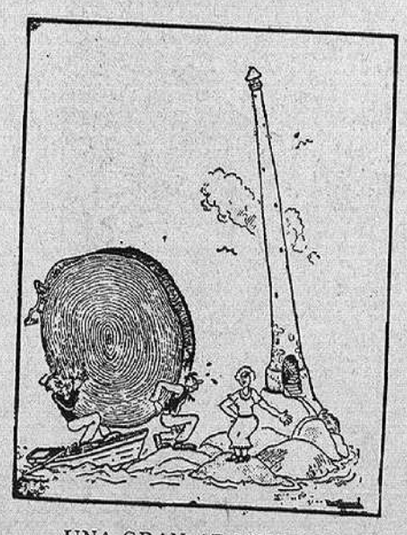
I. Complet. — II. Us dic que és complet. — III. Figureu-vos que em pensava que em dèieu que era complet.

(*Ric et Rac.*)

—I doncs, el tren ja no s'atura aquí?
— No, el maquinista està renyit amb el cap d'estació.

(*Ric et Rac.*)

UNA GRAN ADQUISICIÓ

La dona del guardafar ha comprat una estora per a l'escala.

(*Judge.*)

L'artista. — ¿Vol el retrat a l'oli, a la mina de plom o al pastell?

El nou ric. — Però... ¿no tindria alguna cosa més cara que tot això?...

(*Passing Show.*)

Feu fer els vostres gravats en la
UNIÓ DE FOTOGRAVADORS
CORTS, 481 : Telèfon 33421

Exposició Internacional de Barcelona

Grans Festivals al

ESTADI

AVUI DIJOUS, 30 de maig, a les quatre de la tarda

Gran festival de Hockey, Futbol i Atletisme

Wiener A. S. C. contra **Selecció Catalana**

Partit de Campionat de Lliga

C. D. Europa contra **Athlètic Club de Bilbao**

PREUS OFICIALS

		DUES PESSETES
Entrada general i especial Exposició		Ptes. 35 —
Tribuna principal:	Llotges superiors	» 30 —
» »	» terreny	» 6 —
» »	Seients inferiors	» 5 —
» »	» superiors	» 4 —
» lateral:	» especials inferiors	» 3'50
» »	» 1.ª classe i circulars inferiors.	» 4 —
» »	» davanteres i 1.ª classe super.	» 3 —
» »	» 2.ª classe i circulars	» 3 —
Nord i Sud, davanteres seients fixos		» 2'50
Nord i Sud, seients fixos i circulars		

OBSERVACIONS

Totes aquelles persones posseïdores d'abonament, carnet, passe o invitació a l'Exposició, només hauran d'abonar l'entrada general o localitat que desitgin ocupar.

Es permetrà l'entrada a l'Exposició amb entrada especial a l'Estadi dues hores abans dels partits i durant la celebració d'aquests.

Els automòbils ocupats per persones que posseeixin entrada de l'Estadi, només pagaran dues pessetes.

Totes les nits, els Pavellons, jardins i avingudes de l'Exposició estaran profusament illuminats.

Estaran oberts al públic el grup de construccions típiques del POBLE ESPANYOL i la secció d'Art Antic del Palau Nacional.

Durant aquesta setmana tindrà lloc l'obertura dels Palaus d'Agricultura, Metal·lúrgia i Força Motriu, Art Tèxtil i Vestit i el Pavelló de l'Estat Espanyol.

PREUS: Entrada general, 2 ptes. - Abonament de 25 entrades, 45 ptes. - Passes per a la temporada, 200 ptes.

Oberta fins a la una de la matinada

ESPORT FEMENI

Cinquanta anys enrera, en la pista de tennis de Wimbledon.

(*Punch.*)

AIGUA DE ROCALLAURA

La deu més rica del món

Si vosté pateix d'**Albuminúria, Litiàsis úrica (mal de pedra), Bronquitis parenquimatoses, Nefritis crònica,** es curarà radicalment amb

AIGUA DE ROCALLAURA

S'expèn
amb ampolles de litre i de mig litre
i en garrafons de vuit litres

Distribuidors generals

FORTUNY, S. A.

CARRER HOSPITAL, 32, Y SALMERÓN, 133

AFISA

ASSUMPTES FISCALS I ADMINISTRATIUS

Director
Carles Ossorio
personal tecnic-contables
Layetana-18-pral. B
Especialitat industrial i utilitats
Abonaments

Societat Espanyola de Carburs Metàl·lics

Correus: Apartat 190
Teleg.: "CARBUROS"

Mallorca, 234
BARCELONA

Telèfon 73013

CARBUR DE CALCI, Fàbriques a Berga (Barcelona) i Corcubion (Corunya) :: OXIGEN 99 % DE PURESA, Fàbriques a Barcelona i València :: ACETILEN DISOLT, Fàbriques a Barcelona, Madrid i València :: FERRO MANGANESI i FERRO-SILICI :: SOCARRIMAT i SECAT de fils i pesses seda, cotó i altres teixits :: CALEFACCIO INDUSTRIAL de laboratoris i domèstica :: GENERADORS, BUFADORS, MANOMETRES materials d'aportació per la SOLDADURA AUTOGENA

Pressupostos, estudis, consultes i assaigs, gratis

Demaneu

"BABY-LAX"

El millor
Laxant-Purgant

Subscriviu-vos a **MIRADOR**

SETMANARI CATALA

Pelai, 62. - BARCELONA

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

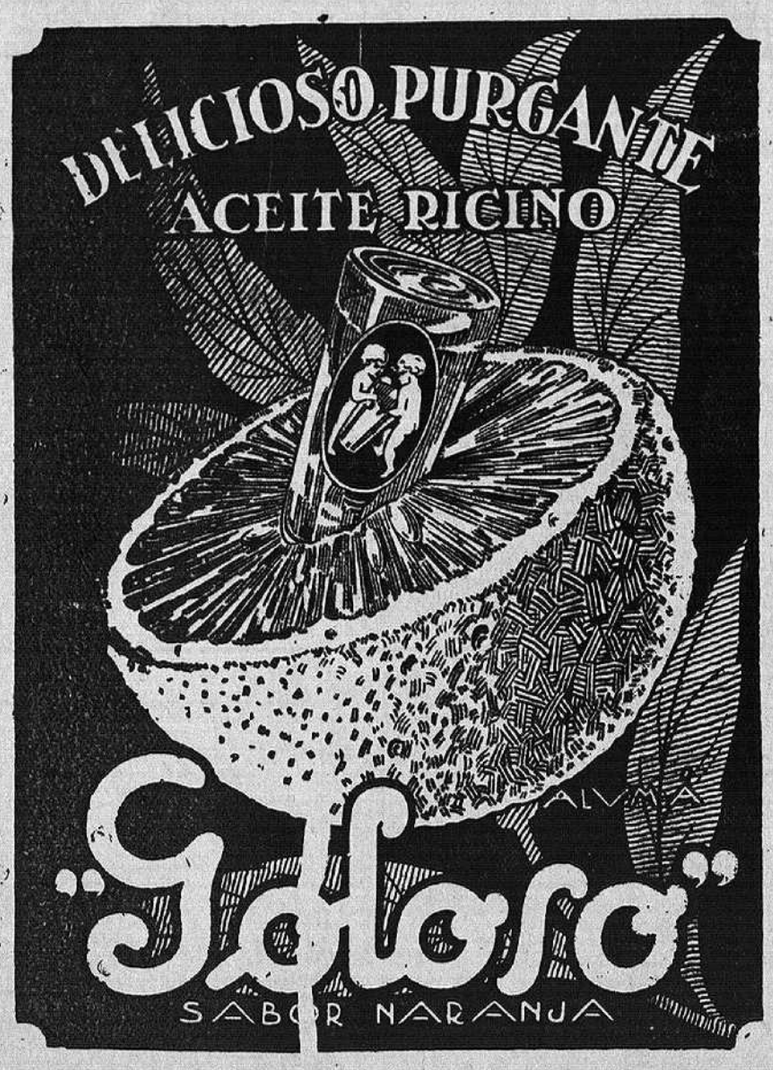
En .....

que viu a .....

carrer ..... *n.º* ..... *se subscriu a* **MIRADOR** *pel preu fixat de* **2'50 ptes.** *trimestre.*

..... *de* ..... *de 19*.....

Signatura

RAMON BES & C.ª

Maquinària, Tipus, Filetatge de bronze, Tintes y utillatge per les Arts Gràfiques

Carrer Agullers, 1, i Via Laietana, 4
Telèfon 15524 - Apartat 896
Direcció telegràfica: DANIBES
BARCELONA

"ORTOPEDIA MODERNA"

Fill de B. CARCASONA

Taller i despatx: ESCUDELLERS BLANCS, 8. - Telèfon 10916

Braguers Reguladors
per a retenció absoluta de la trencadura.—Faixes de totes menes
Faixa-cotilla abdominal.—Models moderns

Cotilles Ortopèdiques
per a guarir o corregir les desviacions de l'esquena

Més de cinquanta anys de practica són la millor garantia

A l'ESTADI pel

FUNICULAR DE MONTJUÏCH

Les més grans manifestacions esportives.

El camí més ràpid, econòmic i curt de l'Estadi, és pel Funicular de Montjuich, que funciona continuament.

LES MATEIXES TARIFES DEL FUNICULAR

Pujada: **35 cèntims** - Baixada: **25 cèntims** - Pujada i baixada: **DOS RALS**

Tocant a l'estació del Funicular s'hi han instal·lat despatxos d'entrades

A l'estació del Funicular (Paral·lel, xamfrà carrer Nou de la Rambla) hi deixen els **tramvies** de Circumval·lació, el de Sans-Port i el de Can Tunis, com també la línia d'**autòmnibus** Drassanes-Sant Andreu.

IMP. LA NEOTIPIA
RBLA. CATALUNYA, 116-BARCELONA